MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tal-5 ta' Frar, 2010

Citazzjoni Numru. 467/2007

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-22 ta’ Novembru, 2007 li permezz tiegħu l-attur A ippremetta:

1. Illi A u l-konvenuta żżewġu fir-Reġistru Pubbliku Valletta fit-21 ta' Mejju 2004, kif jirriżulta miċ-ċertifikat hawn anness u mmarkat bħala Dok 'A';

2. Illi l-partijiet għandhom tifel wieħed C li twieled fid-29 ta' Dicembru 2002;

3. Illi l-kunsens tal-konvenuta nkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, u ta' elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

4. Illi l-kunsens tal-partijiet għaż-żwieġ imsemmi kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tiegħu li, kif ukoll kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża, għamlitha mpossibbli għall-istess partijiet li jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

5. Illi għalhekk iż-żwieġ bejn il-partijiet kien null u invalidu fil-liġi;

6. Illi l-esponenti jaf personalment bil-fatti kollha dikjarati u debitament enumerati;

Għaldaqstant, għar-raġunijiet hawn premessi l-attur umilment jitlob li din l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddeċiedi u tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-kontendenti ċċelebrat fil-21 ta' Mejju 2004, kien null u invalidu għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi u dan *ai termini* tal-Artikolu 19 (1) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta b'mod ġenerali, u għalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taż-Żwieġ relattiv.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta li tibqa' minn issa nġunta għas-subizzjoni tagħha.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-attur u l-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuta B ppreżentata fit-23 ta’ Jannar, 2008 li permezz tagħha eċċepiet bir-rispett:

1. Illi l-esponenti taqbel mat-talba tal-attur illi ż-żwieġ bejn il-kontendenti kien null u invalidu, madanakollu hija tikkontesta kull pretensjoni illi tali nullita` hija dovuta għal xi raguni attribwibbli lill-istess esponenti.

2. Illi, effettivament kien il-kunsens tal-attur illi nkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, u tal-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ. L-attur kien, sa mill-bidu taż-żwieġ, qisu ma jeżistix fid-dar konjugali u l-ħajja miżżewġa qatt ma eżistiet, tant illi l-esponenti dejjem ħassitha qed tgħix ħajja weħidha ma' wliedha.

3. Illi, barra minn hekk, kien il-kunsens tal-attur għall-istess żwieġ li kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tiegħu, b'mod li għamilha mpossibbli għall-istess konjuġi li jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

4. Illi l-atmosfera fid-dar konjugali dejjem kienet waħda stressanti, unikament minħabba l-karattru tal-attur illi mill-bidu taż-żwieġ deher illi ma kienx lest illi jidħol f'unjoni permanenti mal-esponenti, tant illi kien hemm żmien meta l-esponenti kienet saħansitra tbati minn kundizzjoni medika għaliex ma setgħetx tissaporti t-tensjoni li kien jikkrea l-attur fid-dar. Illi barra minn hekk l-attur kien, aktar ma beda jgħaddi ż-żmien fiż-żwieġ, jonqos ukoll mill-obbliġi essenzjali tiegħu fiż-żwieġ, fosthom li jmantni lill-familja tiegħu, tant illi l-esponenti kienet kostretta illi toħroġ taħdem anke jekk fuq bażi *part time, oltre* li tissellef il-flus minn membri tal-familja tagħha, sabiex tlaħħaq mal-ispejjeż tal-manteniment tagħha u ta' binhom minuri.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenuta u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali;

Rat l-affidavits;

Rat il-verbal tas-seduta tas-16 ta' Ottubru 2009 li permezz tiegħu l-partijiet qablu li l-provi mressqa fil-kawża fl-istess ismijiet u ċeduta dakinhar kellha tikkostitwixxi prova wkoll f' din il-kawża;

Semgħet il-partijiet;

Rat il-verbal tas-seduta tat-8 ta’ Jannar 2010 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fil-21 ta’ Mejju 2004 a bażi tal-artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta’ Malta. Il-konvenuta taqbel għal raġunijiet imputabbli lill-attur; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin f’materja ta’ żwieġ illi huwa ta’ ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b’hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta’ kreditu likwidu jew responsabbilta’ ta’ xi kolliżjoni imma f’ kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta’ żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta’ diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero’ dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta’ dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju (**“Anna Tonna vs Alexander Tonna”** deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta’ Novembru 1991).

L-artikoli ċitati mill-attur jirrigwardjaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta’ xi parti li jkun b’difett serju ta’ diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b’anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta’ xi parti ikun inkiseb b’esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ .

Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża **"Joseph Zammit vs Bernardette Zammit"** (27 ta' Jannar 2006):

"Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u ċioe' liż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti tal-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u ċioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

... is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi ukoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affetwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha mpossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument tal-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-dispożizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att poċittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali.

Fil-kawża **"Nicholas Agius vs Rita Agius"** (25 ta' Mejju 1995) intqal illi b'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-

leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' *discretio judicii* hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ. F'dan is-sens ġew deċiżi ukoll il-kawżi **"Angela Spiteri vs Joseph Spiteri"** (4 ta' Novembru 1994), **"Robert Attard vs Josephine Attard"** (18 ta' Ottubru 1995) u **"Janet Portelli vs Victor Portelli"** (14 ta' Awissu 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet **"Mario Mizzi vs Maris Mizzi"** (15 ta' Novembru 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapacita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fi-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta' tal-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.

Il-Qorti kif preseduta kellha l-opportunita' li tisma' l-partijiet jixhdu fil-kawża ta' separazzjoni li kellhom il-partijiet u li fortunatament ġiet tranżatta billi huma waslu għal separazzjoni konsenswali u hija konvinta min-nullita' taż-żwieġ. Il-partijiet it-tnejn kellhom relazzjoni twila ma' ħaddiehor qabel iżżewġu u anke kellhom wild mir-relazzjoni rispettiva tagħhom; l-attur kien ġia' miżżewweġ u annulla l-ewwel żwieġ. Dan il-fatt żgur serva ta' dell mill-bidu tar-relazzjoni tagħhom. Il-konvenuta ħarġet tqila mir-relazzjoni bejn il-partijiet ftit xhur biss wara li bdew joħorġu flimkien. Madankollu żżewġu ċirka sentejn wara; skond l-attur fuq insistenza tal-ġenituri tal-konvenuta minħabba li kienet ġia' welldet żewġt itfal barra miż-żwieġ – xi ħaġa verosimili ħafna. Hu x'inhu mill-komportament tal-partijiet meta xehdu quddiem il-Qorti jidher ċar li t-tnejn li huma għandhom problemi emozzjonali u ż-żwieġ ta' bejniethom kien ċertament riċetta biex dawn il-problemi jisplodu. Huwa għalhekk ċar għall-Qorti li t-tnejn (forsi aktar l-attur, iżda anke l-konvenuta li ma għarfitx dan mill-ewwel) huma

affetti minn anomalija psikoloġika kif imsemmija fl-artikolu 19 (1) (d) tal-Att dwar iż-żwieġ. Il-Qorti ma hijiex se żżid ma' dan għaliex kull dettall ta' dak li ġara qabel u wara ż-żwieġ li jissemma fis-sentenza jista' jservi ta' detriment għall-partijiet u speċjalment għal binhom li huwa l-uniku wieħed li żgur ma jaħtix għal dak li ġara.

Għalhekk il-Qorti tiddeċiedi din il-kawża billi tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partjiet fil-21 ta' Mejju 2004;

Spejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------